

Saksprotokoll

Organ: Fagopplæringsnemnda

Møtedato: 02.11.2017

Sak nr.: 17/7920-15

Internt l.nr.: 41766/17

Sak: 8/17

Tittel: Opplæringstilbudet for skuleåret 2018-2019

Behandling:

Saka vert lagt fram utan tilråding

Endringsframlegg:

Fagopplæringsnemnda kom med følgjande framlegg til vedtak:

Fagopplæringsnemnda vurderer dimensjoneringa av det samla opplæringstilbudet i fylket for skuleåret 2018-19. Tilbod på einskildskular vert såleis ikkje vurdert og kommentert i denne fråsegna. For fylkesdekkande tilbod vurderer vi berre nokre av tilboda. Fagopplæringsnemnda må elles ha eit tydeleg fylkesperspektiv i sitt arbeid. Arbeidsutvalet i fagopplæringsnemnda har hatt fellesmøte med alle opplæringskontora i fylket.

1.Dimensjonering

Ved dimensjonering av dei utlyste tilboda er det særskilt viktig å sjå på behova for faglært arbeidskraft i næringslivet og tilgangen på læreplassar. Dette må vektleggast saman med elevane sin ynskje. Innspela frå nærings- og arbeidslivet, opplæringskontora mm viser at det er bra samsvar mellom behova i næringslivet, tilboda ved dei vidaregåande skulane og tilgangen på læreplassar. Fagopplæringsnemnda vil peike på følgjande vedkomande utlysing og dimensjonering av utdanningstilbudet for 2018 - 2019:

Bygg- og anleggsteknikk: Dette fagområdet vert lyst ut i samsvar med igangsett tilbod i skuleåret 2017-18. Behovet innan byggfaga er framleis større enn innan anleggsteknikk.

Transport- og logistikk: Innspel frå opplæringskontora og næringslivet seier det er behov for tre grupper i fylket. Dette faget fekk ei ekstra gruppe i 2017/2018. Det er god tilgang på læreplassar og det har vore veksande søkjartal. Det vert tilrådd å lyse ut tilbodet med tre gruppe som i dag.

Elektrofag: Tilgangen på læreplassar og opplæringskontoret seier at dette faget bør ha 10 grupper. Det vert tilrådd å lyse ut 5 grupper elenergi og 2 grupper automasjon.

Teknikk og industriell produksjon: Det er stor etterspørsel i næringslivet etter faglært arbeidskraft på dette området. Men det er framleis ei utfordringar å skaffe nok læreplassar ut frå VG2 industriteknologi og køyretøy. Bilfaga ynskjer å auke opp med ei grupper. Men p.g.a. tilgangen på læreplassar er det ikkje grunnlag for denne auken. Det har vore etterspørsel etter VG2 plast- og komposittfag som er eit nytt fagområde i Sogn og Fjordane. Ut frå etterspørselen i næringslivet, bør dette faget prøvast ut. Førsetnaden er skulane samarbeider om dette tilbodet.

Helse - og oppvekstfag: I justeringssaka vart tal grupper på VG1 auka med gruppe siste år. Det har vore god søkning til faget og tal læreplassar har auka i kommunane. Det er ei utfordring at Helse Førde framleis ikkje tek inn lærlingar i dette faget. Det utlyste tilbodet bør vere det same som var starta opp for skuleåret 2017/2018.

Restaurant - og matfag: Ingen endringar i tal utlyste grupper. Trass i at det er stort behov for fagarbeidarar på området og fylkeskommunen har satsa på faget, har det diverre vore svak søknad til dette faget dei siste åra.

Maritime fag: Ingen endringar i tal grupper

Datateknologi

Datamiljøet i Måløy (Local Host, Lefdal Mine Datasener, VideoNor og Northwest 3D) etterspør fagkompetanse på ulike nivå innan IKT. Det er viktig at næringslivet får stetta sitt behov for kompetanse og faglært arbeidskraft. Fylkeskommunen har tilbod om dataelektronikk og IKT-servicefag. Det må vere mogeleg å utvikle og "skreddarsy" desse tilboda slik at datamiljøet i Måløy får tilgang på faglært arbeidskraft.

Dei fylkesdekkande tilboda må lysast ut med same tal grupper som for skuleåret 2017-2018. Vi vil likevel understreke at det er viktig at tilbodet innan vg2 industriell møbelproduksjon vert lyst ut med ei heil gruppe.

2. Mobilitet hos elevane og i næringslivet.

Ein læreplass er å sjå på som eit ordinært arbeid. Å ta til i lære er for mange den første ordinære arbeidsplassen. Det er difor viktig å ha mobilitet i å takke ja til læreplass sjølv om ein må flytte på seg. I tettstadane i fylket har det dei siste åra vore mangel på læreplassar, mendan i kommunar og verksemdar som ligg i meir grisgrendte strøk, har mange læreplassar stått ledige. Det er difor viktig at søkjarane til læreplassar viser større mobilitet enn i dag.

Næringslivet og andre arbeidar ofte for å oppretta linjer og nye tilbod ved sin eigen "nærskule". Alle skular kan av faglege omsyn ikkje ha tilbod om alle linjer. Ofte kan ein få inntrykk av at næringslivet er mindre interessert å ta inn lærlingar og faglært arbeidskraft som har teke utdanninga på naboskulen. Dette må dei folkevalde, skulane, opplæringskontora, administrasjonen, heimane og partane i arbeidslivet bruke tid på å informere og forklare elevane, lokalsamfunna og næringslivet.

3. Marknadsføring av tilbod

Fleire av tilboda rundt i fylket slit med å få nok søkjarar til fylla opp dei utlyste gruppene. Døme på dette er vg2 bilskade, lakk og karosseri, kjemi - og prosessfag, frisørfag, mat- og restaurantfag osv. Nærings- og arbeidslivet i fylket og landet vårt etterspør meir faglært arbeidskraft innanfor ei rekkje bransjar. Ofte vert det sagt at mangel på faglært arbeidskraft er hovudgrunnen til bedriftene ikkje kan vekse eller ta nye oppdrag. I nokre bransjar er det stor "import" av arbeidskraft frå utlandet.

Nokre bransjar har greidd å få fleire søkjarar til sine fagområde dei siste åra. Transport og logistikk er eit godt døme på dette. Det er viktig at skulane, opplæringskontora og næringslivet brukar ressursar til gjere dei ulike tilboda betre kjende for elevane, gjerne gjennom utplassering i lokalt næringsliv. Meir aktiv profilering, marknadsføring og framsnakking er difor viktig. Denne marknadsføringa må også kunne gjennomførast utfor den kommunen eller regionen der tilbodet/skulen er lokalisert. Ikkje alle skular kan ha alle tilbod. Elevane må kunne flytte seg for å få det tilbodet ein primært ynskjer. Elevane må få betre og meir informasjon gjennom faget utdanningsval.

4. Oppfølging av elevar med svake karakterar:

Læreplass for elevar med svake karakterar er ei utfordring. Elevane har etter norsk lov rett på treårig tilbod i den vidaregåande skulen. Nokre av fagområda har særleg store problem med å få elevane ut i lære. Medan t.d. i bygg- og anleggsfaga er dette eit heller lite problem. Kanskje kan TIP-faga hente erfaring og kunnskap frå fagområde som har lukkast med å få elevar med svake karakterar ut i lære. Det er også viktig at skulane er særskilt merksame på elevar med svake karakterar i yrkesfaga. Dei vidaregåande skulane har i dag gode system har å følgje opp svake elevar. Dette skjer gjennom spesialundervisning og ekstraundervisning.

Fagopplæringsnemnda ber om å få ei orientering på neste møte om korleis elevar med svake karakterar blir følgt opp av skulen og hjelpeapparatet.

5. Samarbeid mellom dei vidaregåande skulane

Sogn og Fjordane har etter politiske vedtak ein desentralisert struktur på den vidaregåande skulen. Sidan skulane er relativt små, kan ikkje dei ulike skulane ha alle tilbod innan yrkesfaga. Difor må skulane spesialisere seg på nokre fagområde. Elevgrunnlaget tilseier også at det ikkje er mogeleg å utvikle svært mange tilbod på dei ulike skulane. Difor er det viktig at dei vidaregåande skulane utviklar samarbeidet betre enn i dag. Dette er særleg viktig innan yrkesfaga. Ved å vidareutvikle samarbeidet mellom skular og arbeids- og næringsliv og samstundes utnytte moglegheitene i kryssløp, vil det bidra til å sikre arbeidslivet tilgang på kvalifisert arbeidskraft. Samarbeidet må skje både innan undervisning og mellom dei ulike fagområda ved skulane. Det er også viktig med fokus på elevmiljøet. Utveksling av lærarkrefter mellom skulane og oppbygging av "regionfag" for fleire skular er aktuelle samarbeidsområde. Likeeins må det leggast føringar i utlysingssaka om samarbeid mellom to eller fleire skular i fylket.

Samarbeidet mellom vg2 helsefag ved Stryn vidaregåande skule og elektrofag ved Eid vidaregåande skule om velferdsteknologi har fått nasjonal merksemd og er eit svært godt eksempel i vellukka samarbeid. Denne typen samarbeid må utviklast mellom fleire av skulane i fylke. Dette vil styrke fagmiljøa ved dei skulane og vere med på gjere skulane til betre regionale utviklingsaktørar. Det er i dag stor konkurranse på ulike nivå mellom skulane. Av og til kan dette gje uheldige og utilsikta utslag. Det må difor arbeidast aktivt for å oppnå ein endå betre samarbeidskultur mellom dei ulike skulane.

Fagopplæringsnemnda oppmodar hovudutvalet for opplæring lage ein eiga saka for korleis samarbeidet mellom skulane kan konkretiserast. Føringar for dette arbeidet kan startast opp og leggast inni utlysingssaka.

Avrøysting:

Endringsframlegget frå fagopplæringsnemnda vart samrøystes vedteke.

Dette gir følgjande endeleg vedtak:

Fagopplæringsnemnda kom med følgjande framlegg til vedtak:

Fagopplæringsnemnda vurderer dimensjoneringa av det samla opplæringstilbodet i fylket for skuleåret 2018-19. Tilbod på einskildskular vert såleis ikkje vurdert og kommentert i denne fråsegna. For fylkesdekkande tilbod vurderer vi berre nokre av tilboda. Fagopplæringsnemnda må elles ha eit tydeleg fylkesperspektiv i sitt arbeid. Arbeidsutvalet i fagopplæringsnemnda har hatt fellesmøte med alle opplæringskontora i fylket.

1. Dimensjonering

Ved dimensjonering av dei utlyste tilboda er det særskilt viktig å sjå på behova for faglært arbeidskraft i næringslivet og tilgangen på læreplassar. Dette må vektleggast saman med elevane sin ynskje. Innspela frå nærings- og arbeidslivet, opplæringskontora mm viser at det er bra samsvar mellom behova i næringslivet, tilboda ved dei vidaregåande skulane og tilgangen på læreplassar. Fagopplæringsnemnda vil peike på følgjande vedkomande utlysing og dimensjonering av utdanningstilbodet for 2018 - 2019:

Bygg- og anleggsteknikk: Dette fagområdet vert lyst ut i samsvar med igangsett tilbod i skuleåret 2017-18. Behovet innan byggfaga er framleis større enn innan anleggsteknikk.

Transport- og logistikk: Innspel frå opplæringskontora og næringslivet seier det er behov for tre grupper i fylket. Dette faget fekk ei ekstra gruppe i 2017/2018. Det er god tilgang på læreplassar og det har vore veksande søkjartal. Det vert tilrådd å lyse ut tilbodet med tre gruppe som i dag.

Elektrofag: Tilgangen på læreplassar og opplæringskontoret seier at dette faget bør ha 10 grupper. Det vert tilrådd å lyse ut 5 grupper elenergi og 2 grupper automasjon.

Teknikk og industriell produksjon: Det er stor etterspørsel i næringslivet etter faglært arbeidskraft på dette området. Men det er framleis ei utfordringar å skaffe nok læreplassar ut frå VG2 industriteknologi og køyretøy. Bilfaga ynskjer å auke opp med ei gruppe. Men p.g.a. tilgangen på læreplassar er det ikkje grunnlag for denne auken. Det har vore etterspørsel etter VG2 plast- og komposittfag som er eit nytt fagområde i Sogn og Fjordane. Ut frå etterspørselen i næringslivet, bør dette faget prøvast ut. Føresetnaden er skulane samarbeider om dette tilbodet.

Helse - og oppvekstfag: I justeringssaka vart tal grupper på VG1 auka med gruppe siste år. Det har vore god søkning til faget og tal læreplassar har auka i kommunane. Det er ei utfordring at

Helse Førde framleis ikkje tek inn lærlingar i dette faget. Det utlyste tilbudet bør vere det same som var starta opp for skuleåret 2017/2018.

Restaurant - og matfag: Ingen endringar i tal utlyste grupper. Trass i at det er stort behov for fagarbeidarar på området og fylkeskommunen har satsa på faget, har det diverre vore svak søknad til dette faget dei siste åra.

Maritime fag: Ingen endringar i tal grupper

Datateknologi

Datamiljøet i Måløy (Local Host, Lefdal Mine Datasener, VideoNor og Northwest 3D) etterspør fagkompetanse på ulike nivå innan IKT. Det er viktig at næringslivet får stetta sitt behov for kompetanse og faglært arbeidskraft. Fylkeskommunen har tilbud om dataelektronikk og IKT-servicefag. Det må vere mogeleg å utvikle og "skreddarsy" desse tilboda slik at datamiljøet i Måløy får tilgang på faglært arbeidskraft.

Dei fylkesdekkande tilboda må lysast ut med same tal grupper som for skuleåret 2017-2018. Vi vil likevel understreke at det er viktig at tilbudet innan vg2 industriell møbelproduksjon vert lyst ut med ei heil gruppe.

2. Mobilitet hos elevane og i næringslivet.

Ein læreplass er å sjå på som eit ordinært arbeid. Å ta til i lære er for mange den første ordinære arbeidsplassen. Det er difor viktig å ha mobilitet i å takke ja til læreplass sjølv om ein må flytte på seg. I tettstadane i fylket har det dei siste åra vore mangel på læreplassar, mendan i kommunar og verksemdar som ligg i meir grisgrendte strøk, har mange læreplassar stått ledige. Det er difor viktig at søkjarane til læreplassar viser større mobilitet enn i dag.

Næringslivet og andre arbeidar ofte for å oppretta linjer og nye tilbod ved sin eigen "nærskule". Alle skular kan av faglege omsyn ikkje ha tilbod om alle linjer. Ofte kan ein få inntrykk av at næringslivet er mindre interessert å ta inn lærlingar og faglært arbeidskraft som har teke utdanninga på naboskulen. Dette må dei folkevalde, skulane, opplæringskontora, administrasjonen, heimane og partane i arbeidslivet bruke tid på å informere og forklare elevane, lokalsamfunna og næringslivet.

3. Marknadsføring av tilbod

Fleire av tilboda rundt i fylket slit med å få nok søkjarar til fylla opp dei utlyste gruppene. Døme på dette er vg2 bilskade, lakk og karosseri, kjemi - og prosessfag, frisørfag, mat- og restaurantfag osv. Nærings- og arbeidslivet i fylket og landet vårt etterspør meir faglært arbeidskraft innanfor ei rekkje bransjar. Ofte vert det sagt at mangel på faglært arbeidskraft er hovudgrunnen til bedriftene ikkje kan vekse eller ta nye oppdrag. I nokre bransjar er det stor "import" av arbeidskraft frå utlandet.

Nokre bransjar har greidd å få fleire søkjarar til sine fagområde dei siste åra. Transport og logistikk er eit godt døme på dette. Det er viktig at skulane, opplæringskontora og næringslivet brukar ressursar til gjere dei ulike tilboda betre kjende for elevane, gjerne gjennom utplassering i lokalt næringsliv. Meir aktiv profilering, marknadsføring og framsnakking er difor viktig. Denne marknadsføringa må også kunne gjennomførast utfor den kommunen eller regionen der tilbodet/skulen er lokalisert. Ikkje alle skular kan ha alle tilbod. Elevane må kunne flytte seg for å få det tilbodet ein primært ynskjer. Elevane må få betre og meir informasjon gjennom faget utdanningsval.

4. Oppfølging av elevar med svake karakterar:

Læreplass for elevar med svake karakterar er ei utfordring. Elevane har etter norsk lov rett på treårig tilbod i den vidaregåande skulen. Nokre av fagområda har særleg store problem med å få elevane ut i lære. Medan t.d. i bygg- og anleggsgafa er dette eit heller lite problem. Kanskje kan TIP-faga hente erfaring og kunnskap frå fagområde som har lukkast med å få elevar med svake karakterar ut i lære. Det er også viktig at skulane er særskilt merksame på elevar med svake karakterar i yrkesfaga. Dei vidaregåande skulane har i dag gode system har å følgje opp svake elevar. Dette skjer gjennom spesialundervisning og ekstraundervisning.

Fagopplæringsnemnda ber om å få ei orientering på neste møte om korleis elevar med svake karakterar blir følgt opp av skulen og hjelpeapparatet.

5. Samarbeid mellom dei vidaregåande skulane

Sogn og Fjordane har etter politiske vedtak ein desentralisert struktur på den vidaregåande skulen. Sidan skulane er relativt små, kan ikkje dei ulike skulane ha alle tilbod innan yrkesfaga. Difor må skulane spesialisere seg på nokre fagområde. Elevgrunnlaget tilseier også at det ikkje er mogeleg å utvikle svært mange tilbod på dei ulike skulane. Difor er det viktig at dei vidaregåande skulane utviklar samarbeidet betre enn i dag. Dette er særleg viktig innan yrkesfaga. Ved å vidareutvikle samarbeidet mellom skular og arbeids- og næringsliv og samstundes utnytte moglegheitene i kryssløp, vil det bidra til å sikre arbeidslivet tilgang på kvalifisert arbeidskraft. Samarbeidet må skje både innan undervisning og mellom dei ulike fagområda ved skulane. Det er også viktig med fokus på elevmiljøet. Utveksling av lærarkrefter mellom skulane og oppbygging av "regionfag" for fleire skular er aktuelle samarbeidsområde. Likeeins må det leggast føringar i utlysingssaka om samarbeid mellom to eller fleire skular i fylket.

Samarbeidet mellom vg2 helsefag ved Stryn vidaregåande skule og elektrofag ved Eid vidaregåande skule om velferdsteknologi har fått nasjonal merksemd og er eit svært godt eksempel i vellukka samarbeid. Denne typen samarbeid må utviklast mellom fleire av skulane i fylke. Dette vil styrke fagmiljøa ved dei skulane og vere med på gjere skulane til betre regionale utviklingsaktørar. Det er i dag stor konkurranse på ulike nivå mellom skulane. Av og til kan dette gje uheldige og utilsikta utslag. Det må difor arbeidast aktivt for å oppnå ein endå betre samarbeidskultur mellom dei ulike skulane.

Fagopplæringsnemnda oppmodar hovudutvalet for opplæring lage ein eiga saka for korleis samarbeidet mellom skulane kan konkretiserast. Føringar for dette arbeidet kan startast opp og leggast inni utlysingssaka.